

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Controversiarum Inter Principes Cathedras Divi Thomæ Doctoris Angelici, Et Scoti Doctoris Svbtilis

Stümmel, Friedrich

Coloniæ Agrippinæ, 1680

Quæst. I. Num attributa, & relationes divinæ veniant cum essentia divina
in compositionem, ab amni depuratem imperfectione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84332)

CONTROVERSIA TERTIA.

An possibilis sit compositio aliqua quæ non dicat imperfectionem, ac proinde sine præiudicio divinæ simplicitatis in Deo astrui possit?

SUMMARIUM.

1. Doctrina de compositione perfecta in divinis, quis Author? n. 102.
2. Attributa & Relationes originis cum essentia divina an queant adire compositionem? q. 1. per totum.
3. Ne quidem eriam datâ hypothesi quodd nullam compositio diceret imperfectionem. Ibid. a n. 105 & seq.
4. Compositio in divinis simplicitatem divinam destruit. n. 113.
5. Fundamenta in contrarium discutiuntur & dispunguntur. n. 114.
6. Adducitur sententia & fundamentum Poncii quodd in Deo sine divina simplicitatis exitio admitti possit compositio ex genere & differentia. n. 115. & seq.
7. Ostenditur compositionem ex genere & differentia simpliciter irreconciliabilem esse cum divina simplicitate. n. 117.
8. An admittenda ex doctrina Scoti compositio rationis? q. 3. n. 147.
9. Negativa præfertur. per totum ibid.

101.
Poncius
Scotista
doctrina
de qua
contro-
vertitur
Antesig-
nans.

Controversia hæc compositio- nem proponit in sensu Scotista- rum, quod partes componentes importent formalitates ex natura rei inter se distinctas, atque sic inter recentiores Scotistas, à quibus compositio nullam imperfectionem involvens exco- gitata, ac in scholam nostram in vesta est, præ- fertim inter Joannem Poncium affirmativæ par- tis Patronum, imò Antesignanum, is nimirum primus eam duxit in apicem, in Curs. suo phi- los. d. 69. n. 34. & prolixâ additione seq. Et Ma- strium Meldulensem, tum in Metaphysicâ d. 2.

q. 5. n. 34. & d. 6. metaphys. n. 235. cum etiam in Theologia tom. 1. de Deo d. 2. de divina simplicita- te. q. 8. a. 1. & 2. pugnacillimè controvertitur, utrumque vide & lege, leges utiliter. Habet autem quæstio duplicem intellectum, semel ut dicantur seclusâ imperfectione attributa di- vina & relationes componere cum essentia. Secundo ut componatur ipsa essentia ex genere & differentia, non tanquam ex perfectibili & perfectivo, suæ simplicitati repugnanti, qualis est compositio ex gradibus genericis inter ca- thegoriæ fines conclusis, sed ex genere & dif- ferentia transcendentalibus, sit

QVÆSTIO I.

Num Attributa & Relationes divinæ veniant cum essen- tia divina in compositionem, ab omni depura- tam imperfectione?

SUMMARIUM.

1. Staudenhecht opinio affirmativa. n. 103.
2. Improbatur. n. 106. & seq.
3. Eliditur fundamentum Staudenhecht. n. 112.
4. Compositio inter Attributa, Relationes & Es- sentiam, destruit divinam simplicitatem. n. 113.
5. Cur sancti PP. tam graviter compositionem à Deo proscribant? Ibid.
6. Rationes in oppositum confutantur. n. 114. & latere in opinione illa errorem Gilberti ostendi- tur. Ibidem.
7. Perfectiones simpliciter de essentia sunt prædi- cabiles, non solum in actu signato, sed & in actu exercito. Ibid.
8. Distinctio formalis elucida tur. Ibid.

101.
Stauden-
hecht, do-

IN hanc rem novissimè scripsit P. Stauden- hecht, in tract. suo Philolophico Theolo-

gico de distinctionibus, ubi p. 2. s. 2. n. 3. 2. ad instantiam secundam contra distinctionem

divina
proponi-
tur.

formalem, cui defendenda hunc Tractatum adorsus est, in responso sub n. 337. ait: dupliciter sumi posse compositionem. *Primo* pro unionem distinctorum, quomodoque se habeant illa distincta, eorumque unio, sive illa arguat imperfectionem, sive non: *Secundo*, pro unionem distinctorum, quæ arguat imperfectionem. Similiter, inquit, simplicitas potest sumi dupliciter: *Primo* pro negatione omnis distinctionis, sive id arguat imperfectionem, sive non: *Secundo*, pro negatione distinctionis arguentis imperfectionem; quando ergo PP. & Concilia asserunt, Deum esse omnino simplicem seu simplicissimum, aut nullo modo compositum, intelligendi sunt sine dubio, de compositione quæ arguat imperfectionem, & de simplicitate, quæ dicit negationem omnis distinctionis involventis imperfectionem, alias enim non esset, cur alia compositio negaretur Deo, aut alia simplicitas tribueretur illi. Mox, n. 338. ait: compositionem imperfectam esse, quæ dependet in esse tam existentia, quam possibilis à causa extrinseca, nempe à Deo in causa efficiente & ideali; ideoque quia conjungitur cum dependentia, est compositio metaphysica imperfecta, & opposita simplicitati perfectæ, quæ conjungitur cum independentia, quare eo ipso quo formalitates aliquæ identice uniantur non habentes talem dependentiam, illa unio sit absque ulla compositione imperfecta.

Ex hoc fundamento respondet ad tertiam instantiam, quæ urgebat admitendum ex distinctione Scoti compositionem saltem metaphysicam: respondet, inquam, conced. sequel. si per compositionem metaphysicam intelligatur præcisè unionem identicam plurium virtualiter, vel formaliter metaphysicè solum distinctorum; nec video, qui id salvo Concilio Florent. negare possit (puta, quin sit vera compositio metaphysica) cum in eo sæpè dicatur, personas constare vel constitui ex essentia &

proprietatibus, constitutio autem (teste Lugo l. p. l. d. 16. c. 10. n. 5.) est quadam compositio, aut saltem fundamentum illius; pro eo Patrum invenit & citat Perez d. 9. de Trinit. l. 1. m. 7. hæc scribentem; quia divinæ personæ habent communem essentiam in qua conveniunt, & oppositas relationes, quibus differunt; ergo in qualibet persona duo reperiuntur, quorum unum est illi commune cum cæteris, alterum proprium & distinctivum: sed ubi hæc duo reperiuntur, ibi est aliqua compositio. Item Perez n. 17. ex natura rei est aliqua virtualis constitutio & compositio personæ ex essentia & relatione, & manifestè constat ex mente PP. & Theolog. veterum, qui dum affirmant personam constare ex essentia & proprietate, ut loquitur Joannes Theologus in *Cont. Florent. sess. 19.* non loquuntur de constitutione rationis, quæ resultat ex modo intelligendi nostri intellectus. Ut enim bene notavit Suarez l. 7. c. 3. n. 5. Ecclesiæ Patres non fuerunt solliciti in ea compositione rationis asserenda, defendenda & declaranda; sed locuti sunt de virtuali constitutione, quæ convenit personæ absque ordine & dependentia ab intellectu nostro, ita Perez apud Staudenhecht II. cc. adducit insuper ibidem in sui favorem Ariam, Bernal de Quieros, moxque subsumit & infert: atqui hæc *constitutio, compositio* non est physica, ergo est metaphysica.

Denique, in fine capitis §. 3. n. 376. ad instantiam quam sibi n. 374. objecerat, ait: *disco igitur absolute essentiam esse perfectibilem per attributa & Relationes, & unum attributum per aliud secundum quid, & metaphysicè.* Infra secunda essentiam divinam non esse potentiam etiam metaphysicam, quia hæc debet esse indifferens dupliciter ad has & illas differentias specificas vel numericas: & mox dico tertio, essentiam & attributa divina se invicem perficere, ut perfectus deus substantivus, qui simul sunt una physica essentia.

A S S E R T I O.

Irritè & infundatè asseritur personalitates & attributa divina formaliter ab essentia distincta veram cum illa compositionem adire, etiam gratis data, non concessâ compositione aliquâ, quæ positivè suapte naturâ nullam invoiveret imperfectionem.

305.

ANte probationem hujus suppono essentiam divinam esse primam omnino entitate in toto ordine entium, & à se, seu ipsum primum aleale esse, quod autem habet à se suum esse, habet illud in totâ plenitudine quæ sibi competere potest, absque ulla limitatione, nihil enim habetur limitatè in aliquo, nisi habeatur ab aliquo agente, illud ad certum gradum determinante. Essentia divina consequenter nihil habet ab aliquo distincto, sed omnia, ipsa quoque attributa, accipere debent suam actualitatem ab essentia, à qua velut ex

immenso perfectionum pelago jurgi ac perenni scaturigine, sine recessu tamen ratione infinitatis essentiam cum attributis identificantis, vel sine transiitione egrediuntur; et hoc quodammodo videntur prodire foras, sive ad locum, uti immenitas, sive ad tempus, ut æternitas, sive ad possibiles creaturas & præsentem, præteritas & futuras, uti omnipotentia, misericordia, justitia: sed tamen ibi unde sunt sustendo, illam perfectissimè sibi identificantem inhabitant, & velut sibi ipsi incedendo perennant.

Hoc

Quæst. I. Compositionem depurat. ab omni imperf. fictitiâ esse. 69

Hoc supposito cum communi sic argu-
mentor :

106. Nullum signum rationis in Deo ostendi
potest, in quo relationes & attributa cum es-
sentia compositionem adirent, ergo non da-
tur in Deo compositio: antecedens probatur:
pro omni signo sunt inter se perfectissimâ i-
dentitate identificata, ergo quando relationes
via compositionis censerentur in constitutio-
nem personæ venire cum essentia, similiter
quando illam ut perfectibilem actu perficere
conciperentur attributa, jam venirent pro ali-
quo signo in compositionem, in quo anteceden-
ter essent sibi perfectissimè realiter identi-
ficata, consequenter cum nihil componitur
ad se ipsum, compositio implicat: antecedens
ad oculum patet, si memineris, quod modi in-
trinseci antecant, & includantur in essentiis re-
rum, quibuscumque proprietatibus, & quasi
proprietatibus circumscriptis: sic infinitas in
divinis, cuius munus est in ente infinito iden-
tificare illi omne realiter identificabile, eo ipso
(cum nihil possit esse finitum & infinitum)
quo attributorum identitatem realem cum es-
sentia inducit, omnem quoque compositio-
nem & componibilitatem, quæ eandem
compartis infinitati jam dictæ repugnantem
involvit, loco excludit. Et hoc expresse Scotus
innuit i. d. 5. q. 2. n. 15. his verbis: *Qualiter autem
stat, quod ratio relationis in re non sit formaliter
eadem rationi essentia, & tamen in eodem con-
currentes non constituunt compositum, vel compo-
sitionem, hoc est, quia ista ratio est eadem perfectè
illi propter enim infinitatem unius rationis, quid-
quid potest esse idem cum ea, est idem perfectè sibi.
Perfectio enim identitatis excludit omnem com-
positionem & quasi compositionem, quæ identitas
est propter infinitatem, & tamen infinitas non
tollit formaliter rationes, quin hæc formaliter non
sit illa. Non est igitur ex istis quasi compositum, &
idè nihil est ex eis quasi compositum ex actu &
potentia, sed est unum simplicissimum ex istis.*

107. Secundò: si infinita sapientia v.g. cum Deo
totum aliquid vel compositum constitueret,
cujus sapientia sit pars, jam servatâ propor-
tione ad compositionem realem, quæ dicit
imperfectiorem, cum non possit esse pars, nisi
in ordine ad totum: vel esset pars cum alia
comparte constituens totum totalitate identi-
tatis formalis, vel totum totalitate identitatis
realis, neutrum dici potest; non primum, cum
formalitates in Deo ab essentia inter se in do-
ctrina Staudenhecht conformiter ad Scotum
supponantur formaliter distinctæ (idem est
de relationibus quoad essentiam) ita ut iden-
tatem ac unionem formalem astruat esse
impossibilem & contradictoriam: ergo si da-
tur totum, nequit infinitum, quod sit totum totali-
tate identitatis formalis, cum id non nisi per u-
nionem & identitatem formalem fieri possit,
neque dari potest pars tali totalitati corre-
spondens. Non secundum, quia nihil potest esse
pars eo modo quo est totum, seu quod in idè
redit, nullum totum cum se ipso toto compo-

sitionem facit, atqui sapientia propter infini-
tatem est tale realiter totum, ita ut implicet, et-
iam qua distincta formaliter ab essentia, non
esse realiter totum cum essentia, ac vicissim:
infinitum siquidem ex sua ratione formali i-
dentificat sibi realiter quodcumque sibi com-
possibile, ut sunt omnes perfectiones simplici-
ter, &c. ergo implicat illud, quod per identi-
tatem realem continet aliud, adhuc venire
cum illo in compositionem partis ad consti-
tuendum totum totalitate identitatis realis,
quia constitueret totum ante (quod implicat)
plenè, ac in perfectissimâ totalitate constitu-
tum; & hoc argumentum habet efficaciam
contra doctrinam Staudenhecht, esto gratis
concederetur compositio nullam involvens
imperfectiorem, propter quod in asserto dixi
gratis data non concessa, quia hypothesis illa
manifestam involvit imperfectiorem, ut fusè
ostendetur infra in argumentis contra Pon-
cium & Baronem allatis, deinde nulla major
imperfectio contingere potest, quam admit-
tere contradictoria, quæ ex doctrina Stauden-
hecht probantur evidenter. Sitque tertia ratio
in contrarium.

Idem secundum idem, esse finitum & infini-
tum, carere perfectione, & non carere illâ,
sunt contradictoria; atqui si esset in Deo com-
positio inter divinas formalitates, qualibet
earum careret aliquâ perfectione, & non care-
ret: ergo. primò quod careret illâ, probatur:
quia omne componibile alteri, caret perfe-
ctione illius, cum quo componitur, conse-
quenter perfectione totius, quæ constatur ex
perfectione utriusque, si enim una pars tam
perfecta foret, sicut ipsum totum ex utraque,
ad quid fieret compositio? & si contra totum
sit tantò perfectiùs partibus seorsim sumptis,
quantum perfectionis pars una alteri superad-
dit, necesse est partem carere perfectione alte-
rius compartis, præsertim in sententia Stau-
denhecht, admittentis essentiam divinam
formalissimè sumptam esse minus perfectam
Deo physicè considerato, de quo quàm rectè
id dicat, *infra n. 114.* Deinde non careret ali-
qua perfectione: quia nullum infinitum caret
perfectione illius, cum quo est idem, seu quod
habet secundum identitatem realem, quomo-
do etiam carebit illo, quod de necessitate per-
fectissimè & in recto realiter est ipsum: ergo
nisi velis priùs ad dissolvendam contradic-
tionis implicantiam, obstaculum compositionis
id est, ipsam identitatem formalitatum cum
essentia à Deo tollere, vel infinitatis modum
postponere proprietatibus & quasi propieta-
tibus, & sic solutâ & sublatâ identitate consti-
tuere cum amentibus hæreticis compositio-
nem in Deo realem & physicam, nulli earum
datur accessus ad componibilitatem meta-
physicam, & exercitium compositionis actua-
lis, non enim apparet, quomodo supposito,
quod identitas formalis (qua talis compositio
exante realiter identificatus effici deberet) in
Deo possibilis sit, illud sibi quis persuadere
posset?

Quare
repugnet
composi-
tio.

108.

Totum est
perfectius
parte.

Nullum
infinitum
caret per-
fectione
aliqua.

Videa-

109. Videamus tamen possitne id persuaderi ab illo, & complanari intrinsecus illa contradictoriorum semita, illudendo vim argumenti quoad primam partem, contra secundam. quidem nemo arietabit: *Essentia*, inquit Staudenhecht, n. 376. & attributa divina se invicem perficiunt, ut perfecti actus substantivi, qui simul sunt una physica essentia (sicut si conciperes duas parciales differentias ultimas, licet una sit prior & altera posterior) sibi invicem per identitatem sine ulla potentialitate vel imperfectione receptionis & informationis aut potentie receptivae & actus informantis & recepti advenientes. Vbi loquitur de actibus substantivis completis, & in ultimâ actualitate suâ constitutis, vel non sic: refutit ratio, quia actus perfecti ultimâ perfectione tantò minus per se unum efficiunt, quanto magis sunt in ultimâ actualitate; unde tunc non efficiunt unum, nisi per aggregationem: itaque relationes & attributa divina, si à parte rei componant cum essentia, magis conferent ad unitatem Dei, si se haberent per modum actus & potentiae, quam omnia constituendo in ultimâ actualitate, & postea ad compositionem trahendo. si non, sed de actibus incompletis substantivis, & ut partes sunt, loquatur, quod & re ipsâ hæc sua verba, quibus illos actus explicat, innuunt, sicut si conciperes duas parciales differentias ultimas, licet una sit prior & altera posterior: jam reviviscit argumentum sub n. 108. scilicet illos actus parciales ut tales, & velut parciales differentias (de quibus in comperro est, neutram ex sua ratione formali se alteri entitativè communicare, nec nisi propter tertium identificari) carere perfectione alterius, cui ut comparti concompunantur.

110. Vbi quæro ab hoc Authore, quid, dum dicit actus illos substantivos sibi invicem per identitatem --- advenientes, quid inquam velit intelligi in rō per identitatem? an confundat illam cum unitate compositionis, quam per illam hoc loco præterit, fiatque sensus iste, quem & disertis verbis assert cap. cit. n. 337. formalitates divinas uniri unione identitatis non compositionis, id est, unione solùm metaphysicâ, non physicâ, sed hæc identitas est impossibilis: ergo & compositio per illam asserta, erit impossibilis: min. prob. non datur alia identitas, quàm vel formalis, quæ concipitur per formalem & omnimodum prædicatorum consensum ad non distinguere à parte rei inter se, & ad repugnantiam sufferendi prædicata realiter contradictoria: vel realis, quæ concipitur per prædicatorum consensum ad distinguere formaliter ex natura rei, & sic consequenter ad supportanda sine contradictionis ictu contradictoria: prima identitati repugnat distinctio etiam formalis nostra ex natura rei, secunda illam admittit: atqui neutra identitas per ullam potentiam (esto per possibile vel impossibile daretur compositio sine potentialitate & imperfectione positiva) apta est, ut sit identitas metaphysicæ compositionis: non

prima, cum non dicat nisi unam simplicissimam & unicissimam formalitatem, qualem Deum esse cum Scotistis hic Author omnibus viribus inficiatur per assertionem distinctionis formalis Attributorum Dei inter se & ab essentia, non secunda, ut patet ex dictis supra, ubi ex intrinseca rei contradictione ostensum, repugnare, aliquid quæ totum posse subire rationem partis, omne autem quod venit in compositionem, sive illa involvat imperfectionem positivam, sive non, debet habere rationem partis, quia prima radix compositionis est ratio partis, cum aliter non sit conceptibilis compositio, nisi partis ad partem: lius, quod ex ipso & alio perfectivo est compositum: sed infinitum ob suam identitatem realem cum omnibus sibi compossibilibus, quæ est essentia cum attributis divinis, non potest habere rationem partis, non dictum, quia tunc esset essentia aliquo modo potentialis ad aliam compartem; non dicam, quia non esset necesse esse: non dicam etiam quia non esset in ultima actualitate, & actus puritate; sed solum, & sufficit, ad refellendum hanc doctrinam; quia omnis pars potest excedi à toto, omne totum siquidem est majus sua parte, infinito autem nihil est majus, id est, est contra rationem infiniti, etiam data hypothese, cui tones & gratitud saluum dedimus conductum ut transeat, quod partes componentes non se haberent ut actus & potentia metaphysica, neque attributa perficere essentiam & se mutuo ut accidentia, sed ut actus perfecti & substantivi, & pro ea parte caliditatem realitatem in ultimâ actualitate constitutarum compositio, non diceret aliquam impuritatem, ut sic loquar, ac imperfectionem entitativam, non sequitur, quin quælibet earum dicat imperfectionem privativam, sic ut lux, quæ caret aliquo gradu lucis, etiam non misceatur illi aliquid positivè impurum, quod conspergat illam quâdam caliginis renebricositate, ideoque non sit entitativè impura, privativè tamen talis est, quia deest aliquis gradus actualitatis.

Ex his dilucide patet, quàm inaniter distinguat compositionem in unionem distinctorum, quæ involvit imperfectionem, & illam quæ non involvat: nam absolute sicut implicat substantiam materiale esse spiritum; & sicut implicat alium esse rationalem, ita implicantiâ dicit, non habere rationem partis ad partem, sed tantum rationem contentus alicujus rationum sibi coexistentium, & tamen esse veram compositionem ex natura sua in partes resolvablem: & sicut implicat dari opinionem sine formidine ad oppositum, si dem sine obscuritate, scientiam sine evidentia, ita per consequentiam partium in composito implicat dari compositionem sine imperfectione aliqua resultante ex eo, quod una pars componens caret perfectione alterius, est promade in potentia ad eam vel realiter, si ab ea realiter distinguitur, vel formaliter,

Actus perfecti quanto magis sunt in ultima perfectione, tantò minus componunt per se unum.

Quid identitas formalis.

Quid identitas realis.

Quaest. 1. Compositionem depuratam ab omni imperf. fictit. esse. 71

ter, si ut componens cum illa distinguitur ab eadem formaliter.

112. Fundamentum autem, cui innititur, & quod tacito nomine sumpsit ex Joanne Pontico d. 71. n. 59. *Curs. suo Phil.* si quid valet, de quo vide, quae diximus, *Controv. 1. q. 3. a. 3. n. 50.* nimirum unionem formalitatum ab influxu causae extrinsecae dependentem facere compositionem imperfectam simplicitati repugnantem, quo pacto in homine uniuntur animalitas & rationalitas, non autem unionem formalitatum independentem à tali influxu, quomodo in Deo uniuntur formalitates; destruit potius, quam juvat hanc doctrinam.

Probatur: Independentia unionis ab influxu à causa extrinseca, quomodo uniuntur in Deo formalitates divinae, involvit ipsum esse Dei a seale, ambiens esse infinitum, seu habens suum esse à se cum infinita perfectionum plenitudine, cum nullum habeat agens determinativum sui ad certum gradum perfectionis, ideoque dicatur infinitum perfectionum perfectum; ergo si dicatur infinitum secundum ambitum identitatis realis omnium perfectionum sibi compossibile, ut volunt Scotista, & ipse Staudenhecht cum illis, jam satis remonstratum est non dari locum ulli compositioni; si dicatur infinitum omnia am-

biens secundum identitatem formalem, ut alii extra scholam Scoti autumant, à qua patet à potiori compositionem procul exulare. Frustra ergo illud Pontici fundamentum substituit suae doctrinae in subsidium, ut videtur hic Author, ut infra ostendimus in responso ad argumentum, in eo deceptus, quod cum omnis compositio fieri debeat, vel ex duabus realitatibus, id est, quarum una caret perfectione alterius, vel ex duabus formalitatibus, quarum una habet rationem actus ad modum formae seu differentiae, alia vero rationem potentiae determinabilis ad modum materiae vel generis, voluerit in non repugnantia compositibilitatis confundere formalitates divinas cum realitatibus & formalitatibus creatis, modò independentia unionis earum à causa extrinseca faceret eam compositionem: non officere simplicitati divinae, sed hic opus, hic labor est, quem in aeternum non superabit, si cut enim haec independentia de facto non facit, quod una formalitas non includat aliam formaliter, ita datà hypothesi compositionis (quam tamen destruit illa dependentia) non impedit, quin faciat compositionem suo modo simplicitati repugnantem. Ex his dico ulterius.

A S S E R T I O II.

Implicat Essentiam divinam inter & personalitates & attributa divina dari veram compositionem sine praëjudicio divinae simplicitatis.

113. Patet ex dictis, specialiter à n. 106. usque huc, si enim implicantiam dicit, quod compositio non involvat imperfectionem, consequens est solvi divinam simplicitatem, cui è diametro opponitur compositio ut sic, alioqui enervaretur praecipuum medium, quo utuntur Theologi ad probandam Dei simplicitatem ex infinitate deductum; quare tam unanimi consensu Concilia & sancti PP. supra *Controv. 1. q. 1. a. 2. §. 1. n. 17.* & §. 2. n. 19. & seq. omnem à Deo proscribunt compositionem, non solum propter *Audianos*, & *Anthropomorphitas*, vel *Arianos*, qui Verbum & Spiritum S. ponebant creaturas, neque eo tantum, quia non volebant Deum poni in praedicamento substantiae, sed simpliciter removere à Deo omnem compositionem accipientes suae doctrinae pondus ab ipsa Dei actualitate, & summâ omnium identitate: huc respiciens Eulogius Alexandrinus apud Photium pag. 457. postquam retulit quorundam doctrinam de Deo, *asserunt*, inquit, *aliqui hypostasim complexionem esse substantiam & proprietatem, quod aperte compositionem introducere videtur: exclamans interrogat illos, & ubi est illa in Trinitate simplex Divinitas, & compositionis expertus: quid quaeso diceret hic Alexandrinus, si hujus Authoris legisset opinionem? cum enim omnis compositio sit resolvable in par-*

tes, qualescunque tandem assignare voluerint isti compositores, an non sciscitaretur, ubi est illa in Trinitate summa actualitas? ubi & perfectissima illa omnium identitas? tot Sanctorum calamis propugnata simplicitas ubi est? nec habet quod respondeat nisi recurrendo ad compositionem perfectam & imperfectam seu distinguendo in eam compositionem, quae sit unio distinctorum non arguens imperfectionem, & in eam quae arguit imperfectionem, consequenter ad partes perfectas, non imperfectas; ad carentiam alicujus perfectionis perfectam, non imperfectam; ad perfectibilitatem perfectam, non imperfectam; quae diceret nonnemo esse conceptus undecimi praedicamenti, seu meras chimeras; consequenter responsio Concilia ac PP. asserentes, Deum esse omnino simplicem seu simplicissimum, intelligendos esse de simplicitate, quae dicat negationem distinctionis involvens imperfectionem, chimerica est & nulla. Igitur deluditur hic Author à distinctione formalis, conciliare volens suae compositionis perfectionem, dum ait *loc. cit.* si distinctio formalis non dicat imperfectionem, nec compositio inde sequens erit imperfectio, nec summa simplicitas debet excludere talem compositionem, & totâ viâ aberrat à verò, cum per nullam consequentiam causalem ex eo quod haec di-

Author compositionis in Deo eluditur in distinctione formalis.

distinctio in Deo detur, & tamen non dicatur
imperfectio, neque opponatur simplici-
tati divinæ, concludere potest compositio-
nem perfectam, ad hoc namque prius pro-
bandum esset, quod distinctio & compositio
sint convertibilia, quare hoc argumentum,
procedendo à distinctione formali ad com-
positionem procedit planè per locum extrin-
secum & consequentiam accidentalem magis
remoram à causâ adæquatâ, cur sit vel non
sit compositio inter plures formalitates Dei,
quàm si dicerem, hominem futurum ratio-
nalem, si sit risibilis: imò minus id in divinis
exinde concluditur, quàm si quis vellet in
creatis probare Petrum esse risibilem, ratio-
nalem, quia est animal, aut esse intellectivum,
quia est corpus, &c. de quibus plura *tom. 1. suo*
loco, videnda.

Respondetur ad argumenta supra n.
103. & 104. ex suo fundamento alla-
ta, & impugnatur amplius hæc do-
ctrina ostendendo in aliquo
sensu cognatam esse er-
rori Gilbertino.

114.
*Qualiter
dicantur
constitui
persona
divina ex
Natura
& Rela-
tione.*

EX his denique ad ea responderetur, quæ su-
pra hic Author adduxit; & quantum ad
Concil. Florentinum, conceditur personas con-
stitutis, consistere ex essentia & proprietate; ex Natura
& Relatione, non tamen, ut vult *Stau-*
denheer per compositionem metaphysicam
sed per summam identitatem, neque hic pro-
dest recurrere primò ad Scotum *l. d. 8. q. 4. &*
alibi, quòd concedat essentiam divinam quo-
dammodo perfici, & perfectibilem ab attri-
butis in esse secundario; secundò nec prodest
recurrere ad sapientissimos Theologos con-
cedentes actum primum & secundum in Deo
v. g. intellectivum & volitivum, per modum
actûs primi, intellectionem verò & volitionem
actualem per modum actûs secundi, pro
quo *n. 374 & alibi*, primò citat & obijcit *Sua-*
rez, affirmantem dari in Deo non solum po-
tentiam respectu termini producti, sed & ac-
tum notionalem. Secundò affert *Molinam*,
Artuab. Recupitum, aliosque; Nam hic nulla-
tenus essentia probatur perfectibilitas, quæ
dicit componibilitatem in ipsâ, quia ut actûs
primus non est potentia actuabilis, sed actûs,
neque veluti per componibilitatem actûs
cum illa, sed per identitatem; ratio patet ex
dictis; quia prima radix perfectibilitatis per
compositionem, est ratio partis, nihil enim
potest componi cum aliquo, nisi habeat rationem
partis respectu totius resultantis ex il-
la parte, & alia comparte, quod quia refugit
infinittum propter insuperabiles inconvenien-
tias, quæ nullo modo ab illa compositione
abstracti possunt, sicut in tota hac Controversia
demonstratur. Aliud est de perfectibilitate
per identitatem, quia essentia Dei propter sui
infinittatem perfectam perfecte est eadem cui-

114.
Qualiter
dicantur
constitui
persona
divina ex
Natura
& Rela-
tione.

Συμπερ.

Essentia
ut actus
primus
non est a-
ctivabilis,
sed actus
per iden-
tatem.

identificata, idque habet cum essentiali actualitate existendi à seipsa formaliter cum independen-
tia ab alia causa, adeoque est essentialiter ra-
dix (metaphysica) omnium tam attributorum
quàm relationum, quæ est quadam etiã in om-
ni genere entis infinitas, ut bene notat, in-
quit, Comptonus, & jam vel sibi ipsi est
minimè nexus, subvertiturque & destruit à se
dicta, vel quemadmodum multi alii, qui
scripserunt contra Subtilem, subtilitate hu-
jus distinctionis se ipsum involvit & implica-
vit: quæritur namque, quomodo essen-
tia duntaxat ab attributis formaliter distin-
cta, est finita & limitata, & minus perfec-
ta, quàm ipse Deus in physica Deitatis
constitutione, quatenus ex omnibus prædi-
catis divinis per identitatem conjunctionem
coalescit, consideratus, si verè ut fateris,
ipsa divina essentia petat esse realiter totus
Deus physicè acceptus? quæro, estne quid
se ipso minus imperfectum? aut datur limi-
tatio ad se ipsum? minimè; sed ad id quod
realiter non habet: ergo cum totus Deus,
in physica Deitatis constitutione considera-
tus, nullam dicat perfectionem, quàm non
realiter importet divina essentia, consequens
est, quòd talis limitatio minorve perfectio,
quàm Author iste asseruit intra Deum, non
præcisivè identitatem solum formalem affi-
ciat, sed & excludat identitatem realem;
illà enim inclusã, essentiam formalissimè
sumptam impossibile est non esse simpliciter
& absolute in omni genere entis infinitam &
illimitatam: proinde falsæ sunt omnes illæ
propositiones: *Essentia ut distincta formaliter
ab attributis, non est illimitata & summè per-
fecta: datur intra Deum aliquid perfectius ef-
fentia: essentia est quodammodo limitata; fal-
sæ sunt, inquam, omnes & similes, quia
excludunt positivè identitatem realem, quàm
necessariò inferit & supponit distinctio for-
malis; uti & vicissim identitas realis distin-
ctionem formalem; stat siquidem necessa-
riã similitudine & coexistentiã identitas realis
cum distinctione formali, & vicissim di-
stinctio formalis cum identitate reali. Quæ-
re in hac coessendi necessitate, vera est non
solum hæc in actu signato: de essentia divi-
na formaliter sumpta omnis perfectio est prædica-
bilis, sed & istæ in actu exercitio: essentia
divina formaliter est infinita, summè perfecta,
est sua perfectio, sua bonitas, est sapientia, &c.
& talem habet sensum, non quòd essentia
divina formalissimè sumpta, sit formalissi-*

mè sua Bonitas, Sapientia, &c. quia sic
involveretur identitas formalis, quæ de-
struit particulares & proprias attributorum
rationes formales; sed essentia divina for-
malissimè sumpta est non solum formaliter
ob suam radicalem infinitatem, sed & per
omnium attributorum realem identitatem
realiter infinita in omni genere entis, sic est
realiter sua Bonitas, sua sapientia, ita ut sit
necessariò identitas realis in talibus proposi-
tionibus imbibita, omnemque includens
perfectionem. Unde hic Author volens ex-
cludere identitatem formalem, nimium
concedendo, posse aliquid esse intra Deum
perfectius, quàm sit essentia Dei strictè &
formaliter sumpta, eam esse limitatam in a-
liquo genere entis, siue quoad perfectiones
attributales & relationes; improvidè ex-
cludit identitatem realem, in qua exclusio-
ne gliscit error Gilberti, & Joachim Abba-
tis, illà enim inclusã id pessimè concessit, &
falsò ita distinguit, memor distinctionis,
immemor identitatis illi distinctioni tanto
nexu coherentis, ut impossibile sit quasi
clauso uno oculo videre distinctionem hæc,
& non videre identitatem realem. Hinc May-
ronius noster 1. disputatione octava, quæstione
sexta, numero secundo, identitatem realem
describens etsi obscure locutus sit, dicit: *iden-
titas est distinctio ab eo conceptu, cui res eadem
dicitur; sic ob mutuam mutuæ illationis
coexistentiam, quis distinctionem forma-
lem, etsi minus, clarè depingere possit
distinctio formalis est identitas realis ab eorum
conceptu, quæ in re eadem distincta dicuntur, &
ipse Scotus de hac distinctione formali in di-
vinis loquens dixit: illam cautè potius ex-
plicandam esse per negationem identitatis
formalis, dicendo: hoc non est formaliter
idem, quòd habet sensum solum præcisivum
inter realiter identificata, quàm per affir-
mationem distinctionis, dicendo: hoc est
sic vel sic distinctum, quia cum tempore Sco-
ti distinctio ex natura rei pro vera & rigoro-
sa distinctione reali usurpari solebat, non solum
diceret sensum præcisivum, sed realis identita-
tis exclusivum, qui omninò à conceptu hujus
distinctionis arcendus est.*

Ex his patet quid dicendum ad illa, quæ
ex Perez adduxit: quia hi Authores, vel
accipiunt ibi compositionem improprie pro
constitutione per identitatem, vel si proprie
accipiant, & ipsi ex eadem causa cum Stau-
denhecht rejiciendi, aut corrigendi.

Descri-
ptio iden-
tatis
realis.

Distin-
ctionis
formalis
descriptio.

Predica-
tiones at-
tributorum
de essentia
divina
tam in a-
ctu signa-
to quàm
in actu e-
xercitio
quomodo
sunt veræ?